

[Forsvarsministeren.]

inde på den tanke, at det ville være nyttigt, hvis det udvalg, som bliver nedsat, fik lejlighed til at aflægge besøg på et par tjenestesteder. Jeg vil gerne sige her i dag, at forsåvidt det måtte vise sig at være et almindeligt ønske i udvalget, tror jeg ikke, der kan være noget til hinder for at foretage sådanne undersøgelser.

Jeg skal dernæst gøre nogle bemærkninger til det ærede medlem hr. Skytte, som udover de spøgefulde betragtninger vedrørende tonen i hæren og henvisning til Klaus Berntsens cirkulære var inde på spørgsmålet om ret til læsning under afsoning af vagtarrest. Jeg forstår det ærede medlem således, at han gerne ønskede bestemmelsen herom mildnet. Det ærede medlem havde ikke noget imod, at de, der afsoner vagtarrest, bliver frataget adgang til ekstraforplejning, men det ærede medlem var betænkelig ved at begrænse adgangen til læsning. Heroverfor vil jeg gerne gøre opmærksom på, at begrundelsen for de foreslåede skærper jo er den, at straffen under hensyn til de rammer, vi nu gennemfører, må gøres mere følelig, så at afsonerne ikke med en vis ret kan betragte et ophold i vagtarresten som en art ferie, hvorved de fritages for anstrengende geleddetjeneste. I så fald ville vagtarresten komme til at virke fuldstændig mod sin hensigt. Kunne man få en række dage i spjældet, hvor man havde lejlighed til læsning i det omfang, man følte trang til — man ville eventuelt føle trang til at læse Morten Korch — kunne vi måske få flere strafafsonere, end rimeligt er. Jeg forstår, at det ærede medlem hr. Skytte var lidt spøgefuld, idet det vel ikke var hans tanke, at det skulle gå sådan.

Det ærede medlem hr. Skytte gjorde også nogle bemærkninger om betegnelserne „overmand“ og „undermand“ og de betegnelser, der i stedet er anvendt i det foreliggende lovforslag, nemlig „foranstående“ og „efterstående“. Ja, det er rigtigt, at vi har sagt i bemærkningerne, at udtrykkene „foranstående“ og „efterstående“ er redaktionelle ændringer, men det ærede medlem er vel ikke i tvivl om, at der ligger noget principielt bag denne ændring. Der ligger det bagved, at der i store dele af befolkningen og

ikke mindst blandt de værnepligtige føles uvilje overfor betegnelserne „overmand“ og „undermand“. Det er udtryk, som kunne være naturlige, eller jeg vil hellere sige acceptable, i en svunden tid, da de værnepligtige ikke var frie borgere, der indkaldtes til indenfor forsvaret i det tidsrum, som var fastsat af lovgivningsmagten, at gøres deres borgerpligt overfor deres land. Disse betegnelser, „overmand“ og „undermand“, har, jeg synes med rette, irriteret mange mennesker, og derfor har jeg ønsket ved denne lejlighed at komme væk fra dem. Vi har i ministeriet spekuleret på, hvilke ord vi skulle sætte i stedet. Jeg vil ikke påstå, at vi har været heldige, og at jeg er lykkelig ved at skulle ombytte udtrykkene „overmand“ og „undermand“ netop med „foranstående“ og „efterstående“, men indenfor den tidsfrist, vi havde til rådighed, har vi ikke kunnet finde på noget bedre. Hvis det ærede medlem hr. Skytte under udvalgsarbejdet vil yde bidrag til at finde bedre betegnelser, kan han være sikker på, at i hvert fald jeg vil være ham meget taknemlig.

Der har under forhandlingen i dag været anstillet nogle betragtninger om de disciplinære straffe og fremsat en beklagelse af, at der ikke var taget stilling dertil i de fremsatte forslag. Jeg har jo givet forklaring på, hvorfor der endnu ikke er taget stilling dertil. Den forhandling, der var påbegyndt indenfor det i 1949 nedsatte udvalg, var ikke ført så langt frem, så udvalget har været i stand til at fremsætte forslag om løsningen af det vanskelige problem. Derfor har jeg ment, at det både af denne grund og af andre grunde var hensigtsmæssigt, før forslag blev fremsat, at få spørgsmålet færdigbehandlet i det udvalg, jeg har nedsat fornylig, og hvor nogle af landets betydeligste jurister får sæde sammen med værnsscheferne. Jeg håber, at dette udvalg vil arbejde meget hurtigt, så at vi engang vil løbet af folketingsåret 1954—55 vil være i stand til at fremsætte forslag både vedrørende dette spørgsmål og vedrørende de militære rettergangscheferes beføjelser.

Det ærede medlem hr. Fuglsang stillede mig det spørgsmål, om den formulering, der er anvendt i det fremsatte forslag, betyder, at vi følger ungdomskommissionen og be-